

**ДЕРЖЛІСАГЕНСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)**

ЗАТВЕРДЖУЮ

(посада керівника філії)

(підпис)

(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20 ____ р.

**ПРОЄКТ
ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)**

Надвірнянського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс»
ДП «Ліси України»
на 2026 рік

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про надлісництво.....	3
2. Цілі ведення господарства.....	5
3. Характеристика лісових ресурсів.....	7
4. Екологічні цінності	8
5. Природоохоронні заходи.....	13
6. План господарських заходів.....	15
7. Моніторинг лісів	18
8. Соціальні аспекти.....	24

1. Загальна інформація про надлісництво

Надвірнянське надлісництво розташована в південно-західній частині Івано-Франківської області на території одного адміністративного району – Надвірнянський.

Надвірнянське надлісництво правонаступник філії «Надвірнянське лісове господарство», колишнього Надвірнянського ліскокомбінату виробничолісозаготівельного об'єднання «Прикарпатліс» Мінліспрому УРСР, був організований в 1995 році згідно постанови РМ УРСР №1834 від 30.11.1995 року «Про організацію системи управління лісовим господарством і лісозаготівлею» на базі ліквідованих Надвірнянського лісгоспу і Надвірнянського деревообробного комбінату. Припинення функціонування Надвірнянського ліскокомбінату як комплексного підприємства і створення на базі його лісового фонду Надвірнянського держлісгоспу відбулося у 1995 році на виконання Указу Президента України від 24.02.1995 року №142/95 і постанови КМ України №322 від 05.05.1995 р. «Про вдосконалення управління лісовим та мисливським господарством у Закарпатській, Івано-Франківській, Чернівецькій областях».

Надання в постійне користування земель лісового фонду держлісгоспу здійснене розпорядженням Івано-Франківської облдержадміністрації від 05.04.1996 р. №238.

Згідно проведеної Децентралізації в Україні та проведеної реформи місцевих рад, розташування Надвірнянського надлісництва відноситься до земель адміністративного підпорядкування новостворених об'єднаних територіальних громад а саме: Надвірнянська ОТГ, Пасічнянська ОТГ та Поляницька ОТГ.

Розподіл лісгосподарської площі в розрізі лісництв за місцевими органами влади в таблиці 1.1

Табл.1.1

№ п/п	Назва місцевих органів влади	Назва лісництва	Адміністративний район	Площа, га
1	Надвірнянська ОТГ (села. Верхній Майдан, Гвізд, Красна, Лісна Велесниця, Лісна Тарновиця, Лосєва, Мирне, Млини, Молодків, Надвірна, Назавизів, Парище, Стримба)	Надвірнянське	Надвірнянський	4180
2	Пасічнянське ОТГ (смт. Битків, села. Білозорина, Букове Зелена, Максимець, Мозолівка, Пасічна, Пнів, Постоята, Соколовиця, Черник)	Пасічнянське	Надвірнянський	23346
		Бухтівецьке		
		Зеленське		
		Довбушанське		
		Максимецьке		
	Поляницьке ОТГ	Бистрицьке	Надвірнянський	17395

3	(с.Бистриця,Вороненко, Згари, Климпуші, Поляниця, Причіл, Яблуниця)	Довжинецьке		
		Річанське		
Всього:	3	9	1	44921

Поштова адреса: Надвірнянського надлісництва, 77753, вул.Соборна – 163, м. Надвірна, Івано-Франківська область.

Загальна площа земель лісогосподарського призначення Надвірнянського надлісництва становить – **44921га**.

Зовнішні межі надлісництва, лісництв, місця розміщення контор, відображені на картографічних матеріалах.

Перше лісовпорядкування лісів, які входять до складу лісгоспу було проведене в різні роки дирекцією лісів Польщі. Наступні лісовпорядні роботи проводились в 1951, 1960, 1967, 1978, 1988, 1996, 2008 та 2018 роках.

Система управління лісами базується на засадах екологічної безпеки та з урахуванням вимог, які висуваються міжнародними природоохоронними конвенціями. Правові аспекти лісогосподарського виробництва та використання і відтворення лісових ресурсів визначено Лісовим Кодексом України і регулюються іншими законодавчими актами щодо ведення лісового господарства. Центральним органом виконавчої влади з питань лісового господарства є Державне агентство лісових ресурсів України (Держлісагентство України) діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства України, входить до системи центральних органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у сфері лісового та мисливського господарства. До сфери управління Держлісагентства України належить новостворене ДП «Ліси України», яке координує роботу філії «Карпатський лісовий офіс» та Надвірнянського надлісництва.

Основною виробничою одиницею на підприємстві є лісництво.

Структурні підрозділи це – лісництва переважно розташовані в гірській місцевості і складають значиму вагу в зайнятості місцевого населення.

Склад лісництва:

- лісничий ;
- помічник лісничого;
- майстри лісу по лісозаготівлі;
- майстер лісу (лісник).

Середня площа майстерсько обходу складає 848 га і їх очолюють майстри лісу, які є матеріально відповідальними особами.

Система управління лісами базується на засадах екологічної безпеки та з урахуванням вимог, які висуваються міжнародними природоохоронними конвенціями.

Базовим законом України про ліси і систему управління в них є Лісовий кодекс України. Правові аспекти лісогосподарського виробництва та використання і відтворення лісових ресурсів визначено Земельним кодексом України і регулюються Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Згідно лісорослинного районування територія лісгоспу відноситься до Карпатської гірської фізично-географічної країни, яка в свою чергу ділиться на дві області: Прикарпатську і Зовнішніх Карпат. Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень, можна відзначити: низькі зимові температури, ранні осінні і пізні весняні заморозки, сильні вітри, що спричиняють інтенсивні вітровали.

Надвірнянське надлісництво бере на себе добровільне довготермінове зобов'язання щодо дотримання принципів і критеріїв FSC®

Відповідальним за процес лісової сертифікації по надлісництву призначається начальник надлісництва Криворучко Михайло Вікторович.

Надвірнянське надлісництво підтверджує прихильність і дотримання вимог принципів і критеріїв FSC і зобов'язується:

1. Застосовувати на практиці принципи і критерії FSC зі сталого ведення лісового господарства.
2. Використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку.
3. Вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення.
4. Консультуватися у усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку.
5. Відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати лісогосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним.
6. Вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісогосподарського виробництва на навколишнє середовище.
7. Гарантувати, що всі лісові робітники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідними чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

2. Цілі ведення лісового господарства.

Першочергові цілі і завдання ведення лісового господарства повинні містити наступні вимоги :

- використання лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах не виснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану підприємства;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- розроблення заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з нахилом на багатоцільове використання лісових ресурсів;
- проведення заходів щодо вирішення лісівничо-екологічних питань в зоні діяльності надлісництва;
- оптимізація структури підприємства, підтримання лісистості території на науково обґрунтованому оптимальному рівні;
- сприяння розширенню природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку гірського туризму та ефективного використання рекреаційних об'єктів;
- впровадження сучасних – новітніх, енергозберігаючих технологій організаційних форм господарювання, сприяння покращенню лісівничо-економічних показників діяльності підприємства;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників надлісництва;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формуванні лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і завдань оцінюється через кількісні та якісні показники. На сьогодні, це далеко не повний перелік завдань господарювання, однак це основні планові завдання, які необхідно дотримуватись з погляду перспектив ведення лісового господарства.

3. Характеристика лісових ресурсів

Існуючий поділ лісів на категорії проведено згідно постанови КМ України № 733 від 16.04.2007 р. про «Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок».

Існуючий поділ площі лісів на категорії лісів відповідає господарському значенню, природним та економічним умовам району розташування лісгоспу.

Територіальне розміщення існуючого поділу лісів на категорії показано на картах-схемах.

Категорії лісів та виконувані ними функції	Площа за даними теперішнього лісовпорядкування	
	га	%
Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення		
Заповідні лісові урочища	888,7	2,0
Пам'ятки природи	325,3	0,7
Заказники	2187,2	4,9
Ліси наукового призначення, включаючи генетичні резервати	281,1	0,6
Разом по категорії лісу :	3682,3	8,2
Рекреаційно-оздоровчі ліси		
Лісопаркова частина лісів зелених зон	981,5	2,2
Лісогосподарська частина лісів зелених зон	1421,5	3,2
Рекреаційно-оздоровчі ліси поза межами зелених зон	68,4	0,1
Разом по категорії лісу :	2471,4	5,5
Захисні ліси		
Ліси протиерозійні	13590,1	30,3
Ліси уздовж річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	2724,6	6,0
Разом по категорії лісу :	16314,7	36,3
Експлуатаційні ліси		
Експлуатаційні ліси	22452,6	50,0
Всього по лісогосподарському підприємству :	44921,0	100,0

Згідно лісорослинного районування територія надлісництва відноситься до району Внутрішніх Карпат, гірсько-Карпатського округу Українських Карпат.

Клімат району помірно-континентальний, характерний для південно-західної частини Івано-Франківської області.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень слід відмітити пізні весняні та ранні осінні заморозки, які згубно впливають на сходи і молоді пагони деревних порід, особливо екзотів.

Територія лісгоспу за характером рельєфу знаходиться в межах гірської зони Карпат з передгір'ями. За своєю геологічною будовою і рельєфом північна частина держлісгоспу відноситься до району північно-східного Прикарпаття, а південно-західна – до Карпатського гірського району.

Північно-східне Прикарпаття являє собою смугу передгір'я, що іде паралельно Карпатському хребту і складена з ряду слабо еродованих витягнутих

від Карпат плато і великих рівнинних слабостічних низин. Висота його над рівнем моря складає в середньому 400 м.

Карпатський гірський район являє собою пасмо гір, довжиною 270 км і завширшки 70-100 км, що тягнеться уздовж південно-західного кордону України в межах Львівської, Івано-Франківської і Чернівецької областей. Найвищим хребтом Карпат в межах України є Полонинський, окремі вершини якого сягають до 1600 – 1800 м над рівнем моря.

В межах північного схилу Карпат, де розташована територія надлісництва, переважно круті, часто стрімкі схили, на яких іноді відсутній ґрунтовий покрив. Найвищою точкою на території надлісництва є гора Довбушанка (1760 м над рівнем моря).

4.Екологічні цінності

У відповідності до ст. 8 Закону України «Про Червону Книгу України» на підприємстві складено процедуру виявлення та охорони, тих видів, які є (або можуть бути) об'єктами користування на підприємстві (деревно-чагарникові види, гриби, трав'янисті рослин, які можуть використовуватися в порядку побічного користування лісом, мисливські тварини).

Процедуру виявлення видів слід починати з запиту до територіального органу ОНПС в Івано – Франківській області, наукових установ щодо надання списків охоронних видів, які ідентифіковані в області.

Другий крок цієї процедури є встановлення наявності цих видів на території підприємства. Для цього слід використовувати всю наявну інформацію, зокрема:

- матеріали лісового та мисливського впорядкування;
- документацію, що стосується об'єктів ПЗФ на території надлісництва;
- матеріалів спеціального обстеження та перевірок, що проводять органи охорони навколишнього природного середовища;
- консультації із місцевими експертами, природоохоронними організаціями, відповідальними державними органами та іншими зацікавленими сторонами;

Планування ключових заходів по збереженню рідкісних і зникаючих видів флори і фауни.

Першочергові заходи:

- встановлення місцеоселення рідкісних видів флори та фауни заносити до матеріалів лісовпорядкування;
 - проводити щорічний моніторинг по виявленню, ідентифікації, охоронних заходів за рідкісними видами флори і фауни, та рослинних угруповань;
 - скласти план заходів (програму) щодо виявлення червонокнижних видів та рослинних угруповань, їх охорону і моніторинг на території надлісництва;
 - при плануванні та виконанні будь-яких лісогоподарських заходів враховувати наявність рідкісних і зникаючих видів флори і фауни та рослинних угруповань з метою їх збереження та примноження;
 - при складанні технологічних карт на виконання лісогоподарських заходів
-

вказувати місце перебування рідкісних видів флори і фауни або рослинних угруповань, щоб при проведенні заходу не порушити природний режим їх існування. В розділ технологічної карти, де описано природоохоронні вимоги, робити відповідний запис про заходи, які необхідно вживати для охорони таких видів або рослинних угруповань.

План охоронних заходів для рідкісних і зникаючих видів флори і фауни

Табл.4.1.

№ пп	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів	Заходи щодо охорони рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
1	Створення об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) в місцях зростання або мешкання рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, значимих на регіональному рівні.	Рубки, не проводяться.	Спеціалісти філії, зацікавлені сторони
2	Проведення науковцями, природничими науковими установами польових робіт із вивчення фауни рідкісних і зникаючих видів та планування заходів щодо їх збереження та покращення умов існування.	Створення охоронних зон.	Науковці заповідника ПЗ «Горгани» УкрНДІ гірліс імені П.С. Пастернака
3	Проведення обстеження, земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів на 2026 рік При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів біорізноманіття та їх опису.	Збереження ключових біотопів і об'єктів біорізноманіття.	Спеціалісти філії (ланка по відводу), лісничі, зацікавлені сторони
4	Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності;	На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі видів і біотопи	Спеціалісти філії.
5	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин		Адміністрація філії
6.	Необхідно щорічно проводити моніторинг виявлених рідкісних і		Відповідальні особи

	зникаючих видів флори і фауни та рослинних угруповань, занесених до Червоної та Зеленої книг України.		
--	---	--	--

Рішенням Івано - Франківської обласної ради від 18.04.96р. № 268 затверджено перелік ендемічних, реліктових, рідкісних та зникаючих видів рослин, що зростають на території Івано-Франківської області.

Слід відмітити, що за ініціативи працівників лісгоспу створено новий охоронний об'єкт, який рішенням Івано-Франківської обласної ради від 22.06.2018р. № 886 -22-2018 затверджено, як гідрологічну пам'ятку природи місцевого значення «Кедриницький водоспад» в кварталі 46 Зеленського лісництва.

Проведено спільна робота з науковцями України та WWF «Український фонд природи» по визначенню належності лісових територій ДП «Надвірнянський лісгосп» до пралісів, квазіпралісів та природних лісів, де в результаті обстежень встановлено 109 таких об'єктів на площі 1050,4 га.

Рішенням Івано Франківської обласної ради від 24.12.2021 №359-11/2021, внесено до «Пралісових пам'яток природи місцевого значення» 104 об'єкти на площі 1013,0 га.

На території лісонасаджень надлісництва виявлені рідкісні і зникаючі види фауни і флори, які охороняються згідно законодавства і висновку з оцінки впливу на довкілля у межах місць їх поширення. Також виділені охоронні зони місць поширення вказаних нижче видів флори і фауни.

Види тварин та рослин, які занесені до Червоної книги України, на території Надвірнянського надлісництва

Табл. 4.2

№ з/п	Вид	Відносна чисельність виду	Охоронний статус	Лісництво, квартал, виділ
1.	<i>Cordulegaster Bidentata</i> Кондулегастер двозубчастий	чисельний	зникаючі види	Довбушанське л-во, кв. 39, вид. 1
2.	<i>Anax itnperator</i> Дозорець-імператор	поодинок	вразливі види	Довбушанське л-во, кв. 39, вид. 1
3.	<i>Tetrodontophora Bielanensis</i> Тетродонтофора блакитна	масовий	вразливі види	повсюдно
4.	<i>Rosalia alpina</i> Вусач-розалія альпійська	дуже рідко	вразливі види	Максимецьке л-во, кв. 13, вид. 3
5.	<i>Aromia moschata</i> Вусач пахучий	чисельний	вразливі види	Довбушанське л-во, кв. 39, вид. 1
6.	<i>Quedius Transsylvanicus</i>	чисельний	рідкісні види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид.10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11; Річанське л-во, кв. 2, вид. 29, кв. 19, вид. 1;

	Кведій карпатський			Довжинецьке л-во кв. 26, вид. 15; Максимецьке л-во, кв. 31, вид. 12; Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23, 25; Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 28; Надвірнянське л-во, кв. 7, вид. 7-10, 14-17
7.	<i>Apatura iris</i> Мінливець великий	чисельний	вразливі види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид. 10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11; Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23, 25; Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 25; Надвірнянське л-во, кв. 7, вид. 7-10, 14-17
8.	<i>Catocala Fraxini</i> Стрічка блакитна	поодинок	вразливі види	Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23, 25; Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 28;
9.	<i>Euchalcia Variabilis</i> Евхальція різнобарвна	поодинок	рідкісні види	Річанське лісництво, кв. 20, вид. 18, 20
10.	<i>Callitropha Dominula</i> Ведме́диця-господи́ня	чисельний	вразливі види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид. 10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11, Річанське л-во, кв. 2, вид. 29, кв. 19, вид. 1
11.	<i>Ichthyosaura Alpestris</i> Тритон гірський альпійський	чисельний	вразливі види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид. 10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11; Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23, 25; Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 28; Надвірнянське л-во, кв. 7, вид. 7-10, 14-17. Максимецьке л-во, кв. 13, вид. 3
12.	<i>Lissotriton Montandoni</i> Тритон карпатський	чисельний	вразливі види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид. 10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11; Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23, 25; Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 28; Надвірнянське л-во, кв. 7, вид. 7-10, 14-17; Максимецьке л-во, кв. 13, вид. 3;
13.	<i>Salamandra Salamandra</i> Саламандра плямиста вогняна	чисельний	вразливі види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид. 10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11; Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23, 25; Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 28; Надвірнянське л-во, кв. 7, вид. 7-10, 14-17; Максимецьке л-во, кв. 13, вид. 3;
14.	<i>Bombina variegata</i> Кумка жовточерева	масовий	вразливі види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид. 10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11; Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23, 25; Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 28; Надвірнянське л-во, кв. 7, вид. 7-10, 14-17; Максимецьке л-во, кв. 13, вид. 3
15.	<i>Rana dalmatina</i> Жаба прудка	поодинок	зникаючі види	Довбушанське л-во, кв. 27, вид. 17, 25, 27, 28
16.	<i>Zamenis Lougissimus</i> Полоз лісовий	поодинок	зникаючі види	Довбушанське л-во, кв. 22, вид. 8
17.	<i>Ciconia nigra</i> Лелека чорний	дуже рідко	рідкісні види	Довбушанське л-во, кв. 22, вид. 8
18.	<i>Tetrao urogallus</i>	рідко	зникаючі	Річанське л-во, кв. 44, вид. 26

	Глушець білодзьобий		види	
19.	<i>Bubo bubo</i> Пугач звичайний	дуже рідко	рідкісні види	Довжинецьке л-во, кв. 62, вид. 14
20.	<i>Picus viridis</i> Дятел зелений	поодинок о	вразливі види	Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23, 25; Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 28; Надвірнянське л-во, кв. 7, вид. 7-10, 14-17; Максимецьке л-во, кв. 13, вид. 3;
21.	<i>Ursus arctos</i> Ведмідь бурий	поодинок о	зникаючі види	Річанське лісництво, кв. 20
22.	<i>Felis sylvestris</i> Кіт лісовий	поодинок о	вразливі види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид. 10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11, Річанське л-во, кв. 2, вид. 29, кв. 19, вид. 1
23.	<i>Lynx lynx</i> Рись євразійська	поодинок о	рідкісні види	Бистрицьке л-во, кв. 36, 39, 53, 57
24.	<i>Lycopodium Annotinum</i> Плаун колючий	масовий	вразли ві види	повсюдний
25.	<i>Hyperzia selago</i> Баранець звичайний	масовий	неоцінен і види	повсюдний
26.	<i>Pinus cembra</i> Сосна кедрова європейська	рідко	вразли ві види	Бистрицьке л-во, кв. 36, 39, 53, 57
27.	<i>Allium ursinum</i> Цибуля ведмежа	масовий	неоцінені види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид. 10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11; Річанське л-во, кв. 2, вид. 29, кв. 19, вид. 1; Довжинецьке л-во кв. 26, вид. 15; Максимецьке л-во, кв. 31, вид. 12; Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23, 25; Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 28; Надвірнянське л-во, кв. 7, вид. 7-10, 14-17
28.	<i>Galanthus nivalis</i> Підсніжник звичайний	чисельний	неоцінені види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид. 10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11; Річанське л-во, кв. 2, вид. 29, кв. 19, вид. 1; Довжинецьке л-во кв. 26, вид. 15; Максимецьке л-во, кв. 31, вид. 12; Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23, 25; Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 28; Надвірнянське л-во, кв. 7, вид. 7-10, 14-17
29.	<i>Leucojum Vernum</i> Білоцвіт весняний	масовий	неоцінені види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид. 10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11;; Річанське л-во, кв. 2, вид. 29, кв. 19, вид. 1; Довжинецьке л-во кв. 26, вид. 15; Максимецьке л-во, кв. 31, вид. 12; Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23, 25; Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 28; Надвірнянське л-во, кв. 7, вид. 7-10, 14-17
30.	<i>Colchicum Autumnale</i> Пізницвіт осінній	масовий	неоцінені види	Бистрицьке л-во, кв. 69, вид. 11, кв. 69, вид. 10, кв. 72, вид. 14, кв. 75, вид. 11; Річанське л-во, кв. 2, вид. 29, кв. 19, вид. 1; Довжинецьке л-во кв. 26, вид. 15; Максимецьке л-во, кв. 31, вид. 12;

				Зеленське л-во, кв. 20, вид. 31-34, кв. 5, вид. 1-6, 8-23,25 Довбушанське л-во, кв. 10, вид. 2, 4, 6, 27, 28; Надвірнянське л-во, кв. 7, вид. 7-10, 14-17
31.	<i>Crocus Heuffelianus</i> Шафран Гейфелів	масовий	неоцінені види	повсюдний
32.	<i>Gladiolus Imbricatus</i> Косарики черепитчасті	чисельний	вразливі види	Бистрицьке л-во, кв. 12, вид. 2
33.	<i>Dactylorhiza Fuchsii</i> Пальчатокорінник Фукса	масовий	неоцінені види	повсюдний
34.	<i>Dactylorhiza Maialis</i> Пальчатокорінник травневий	масовий	рідкісні і види	повсюдний
35.	<i>Gymnadenia Odoratissima</i> Билинець запашний	масовий	зникаючі види	повсюдний

5.Природоохоронні заходи

Заходи із збереження рідкісних видів та тих, що перебувають під загрозою проводяться у відповідності до :

- охоронних зобов'язань по ПЗФ;
- наказу «Про оцінювання та реєстрацію в межах лісового фонду підприємства наявності особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) та їхнього стану»;
- наказ «Про виявлення рідкісних видів, їх охорону і моніторинг по Надвірнянському надлісництву;
- програма навчання з працівникам державної лісової охорони Надвірнянського надлісництва щодо виявлення, охорони та моніторингу рідкісних, зникаючих та занесених до Червоної книги України видів флори та фауни на території лісового фонду надлісництва;
- наказ «Про особливості відведення лісосік та дотримання вимог лісової сертифікації за схемою FSC при проведенні рубок»

В межах площ ОЗЛД обмежене господарювання згідно законодавства.

Обов'язковим є проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів.

При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів біорізноманіття та їх опису. Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та

зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.

При лісозаготівлях враховуються календарні строки проведення заходів (режиму тиші) та безпечних для довкілля технологічних процесів, режиму охорони.

Контроль лісництва за дотриманням працівниками під час виконання лісгосподарських заходів, природоохоронних вимог. Проведення рейдів лісовою охороною.

Проводиться інформування громадськості та зацікавлених сторін про наявність рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та оселищ, встановлених режимів охорони.

Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення і рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

Водоохоронні зони.

- Утримування площадки для миття техніки в належному стані.
- Забезпечення наявності достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.
- Напрямок трелювання розміщується вздовж схилів.
- Дотримання режиму охорони при плануванні рубок (рубки головного користування заборонені).

Згідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017р., №29, до першої категорії видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, віднесено п.2 (21), ст.3, Закону а саме усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду.

Негативні впливи на навколишнє середовище, які можуть мати місце в процесі виробничої діяльності, загалом визначені. Найбільша увага при цьому приділена роботам, пов'язаним з заготівлею деревини. Заготовлена деревина у більшості випадків розпилюється на сортименти на лісосіці, чим мінімізуються відходи лісозаготівель. Практично вся заготовлена ліквідна деревина вивозиться з лісосіки, а порубкові рештки складаються в купи або вали для подальшого перегнивання безпосередньо на місцях заготівлі.

Рубки головного користування не проводяться в лісах, які виконують захисні функції, наприклад в особливо цінних високогірських лісах. Подібний підхід має місце і при проведенні інших потенційно небезпечних для навколишнього середовища лісгосподарських заходів. Так, при проектуванні доріг обов'язково складається екологічна експертиза та проводиться попередня оцінка впливу.

З метою недопущення або ж мінімізації негативних впливів при виконанні лісосічних робіт, розробляються технологічні карти, які регламентують порядок розробки лісосік за відповідною технологічною схемою. Кожна ділянка під лісозаготівлю планується в індивідуальному порядку. Безпосередньо виконання лісозаготівельних робіт планується та виконується у спосіб, який забезпечує максимальне збереження та відновлення лісу природнім шляхом.

Також, в надлісництві розроблені акти оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС). Дана оцінка проводиться до початку та після проведення будь яких заходів і складається з виявлення, аналізу, обліку прямих, побічних та інших наслідків на навколишнє середовище запланованої господарської і іншої діяльності. ОВНС сприяє прийняттю екологічного і соціального управлінського рішення щодо реалізації запланованої діяльності з урахуванням екологічних наслідків і громадської думки, а також дає можливість розробити заходи по зменшенню впливу на довкілля.

В залежності від виду планованої діяльності до проведення оцінки впливу на навколишнє природне середовище долучаються: лісничі лісових діляниць, помічники лісничих, працівники відділу лісового господарства закріплені за надлісництвом.

На території надлісництва, при господарюванні, можливі негативні впливи, а саме: ерозія і ущільнення ґрунту, порушення гідрологічних і ґрунтових умов.

Лісозаготівельні бригади, які виконують роботи в лісі, ознайомлені з правилами та інструкціями ОП, ТБ, та процедурою збереження біотичного різноманіття при лісозаготівельних роботах.

6.План господарських заходів

Товаризація лісосічного фонду виконана спеціальною комп'ютерною програмою згідно «Нормативів товарності деревостанів основних лісоутворювальних порід України», Київ-2004, затверджених Держкомлісгоспом України 22.10.2004 р.

Значні розходження по виходу ліквідної і ділової деревини по хвойному господарству ялиновій господарській секції між даними лісгоспу і лісовпорядкуванням пояснюються низьким попитом на дрібнотоварну деревину з вершин дерев.

На ревізійний період лісовпорядкуванням проектується способи рубок у повній відповідності з «Правилами рубок головного користування України», К.,1995, «Правилами рубок головного користування в гірських лісах Карпат», Київ, 2008.

Розрахунок обсягу головного користування на ревізійний період, виконаний на комп'ютері за спеціальною програмою.

Приймаючи розрахункову лісосіку лісовпорядкування керувалося принципами забезпечення невиснажливого і рівномірного користування лісовими ресурсами, збереження умов відтворення високопродуктивних стійких насаджень, їх економічних та інших корисних властивостей.

Враховуючи нерівномірність розподілу насаджень за віковими групами по усіх господарствах, лісовпорядкуванням рекомендовано до прийняття на новий ревізійний період по хвойному господарству і твердолистяному (бук) перша вікова.

Друга лісовпорядна нарада прийняла рекомендовані лісовпорядкуванням лісосіки по господарських секціях і способах рубки за виключенням % виходу ділової деревини, де було прийнято вихід ділової деревини який становив в лісгоспі останні два роки збільшений на 2%.

Щорічний обсяг рубок головного користування по господарствах

Табл. 6.1

Показники	Усього	В т.ч. по господарствах :			
		хвойне		твердо- листяне	м'яко- листяне
		ЯЛЕ	ЯЦБ	БКЛ	БП
Щорічна розрахункова лісосіка рекомендована лісовпорядкуванням на новий ревізійний період	50,11	45,53		4,27	0,31
		44,89	0,64	4,27	0,31

Під час проведення польових лісовпорядних робіт були виявлені насадження, які потребують проведення рубок догляду за лісгосподарськими вимогами на час проведення таксації.

Друга лісовпорядна нарада прийняла обсяги рубок догляду за лісівничими міркуваннями.

Причини неповного охоплення насаджень рубками догляду тому, що не проектувались рубки догляду в чистих ялинових і букових деревостанах.

Запроектована інтенсивність рубок догляду, вихід ліквідної і ділової деревини у порівнянні з фактичним в середньому збільшена на 2%.

Рекомендовані методи проведення рубок догляду комбінований по всій площі ділянки, який поєднує принципи низового та верхового методу.

Орієнтовний план рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок на 2026 рік поданий у таблиці 6.2

План лісгосподарських заходів на 2026 рік

Табл. 6.2 (*попередні*)

Вид рубки	Площа	Загальна маса	Ліквідна маса	Ділова
Освітлення	41,0	205	0	0
Прочищення	74,5	822	0	0
Проріджування	24,0	480	320	110
Прохідна рубка	151,0	8511	7126	4605
Вибіркова санітарна рубка	503,7	26924	22392	16995
Суцільна санітарна рубка	86,3	27767	22548	16179
Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства	20,5	4116	3414	2647
Разом по РФіОЛ	901,0	68825	55800	40536
Рубки головного користування	40,9	19800	15500	11498
<u>ВСЬОГО ПО НАДЛІСНИЦТВУ</u>	<u>941,9</u>	<u>88625</u>	<u>71300</u>	<u>52034</u>

Залановані обсяги рубок у 2026 році проведуться на основі матеріалів базового лісовпорядкування та у відповідності до розрахункової лісосіки по

Надвірнянському надлісництву. На даний час матеріали лісовпорядкування по надлісництву на стадії погодження клопотання щодо проведення існуючого поділу лісів у відповідності до «Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо-захисних лісових ділянок», зокрема, в частині природно-заповідного фонду з виправленням зауважень щодо конфігурацій та вказаних Управлінням екології та природних ресурсів в Івано-Франківській області. Попередня прогнозована розрахункова лісосіка орієнтовно складає 50,87 тис. м³ ліквіду.

В ревізійному періоді відтворення лісів проектується здійснювати шляхом лісовідновлення на невикритих лісовою рослинністю лісових ділянках, на зрубках ревізійного періоду, а також шляхом лісорозведення на не лісових землях, які призначаються для створення лісових насаджень.

Термін відновлювального періоду для ділянок, призначених для природного поновлення, прийнятий в середньому 5 років.

Період лісовідновлення для ділянок, призначених для сприяння природному поновленню, прийнятий 5 років. Сприяння природному поновленню передбачається проводити шляхом збереження підросту.

Термін змикання лісових культур і переведення їх у вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки, в залежності від групи типів лісу і цільової породи, прийнятий в середньому 9 років.

Створення лісових культур рекомендується згідно технологічних схем, приведених в додатках до таксаційних описів. З врахуванням природного поновлення, типу лісорослинних умов, особливостей ділянки в технологічній схемі вказані способи обробітку ґрунту, спосіб створення, схема змішування порід тощо. Технологічні схеми складені на основі рекомендацій П.Г.Вакулюка, систематизованих спеціалістами ВО «Укрдержліспроєкт», враховані пропозиції

УкрНДІЛГа, УкрНДІГірліс та обласних управлінь лісового та мисливського господарства Івано-Франківської області

Протягом перших 4 років за лісовими культурами проектується проведення 8-ми кратного догляду за схемою: в перший рік – 3 догляди; другий рік – 2 догляди; третій рік – 2 догляди і четвертий рік – 1 догляд.

Доповнення лісових культур, які створюватимуться протягом ревізійного періоду, повинно проводитись при відпаді більше 15%, як правило весною наступного року після садіння культур.

В 2026 р відтворення лісів проектується на зрубках ревізійного періоду, які призначаються для створення високопродуктивних лісових насаджень.

Ступінь пожежної небезпеки території визначена за «Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки лісових ділянок лісового фонду» розробленою інститутом «Укрдіпроліс» і затвердженою наказом Міністерства лісового господарства України від 2 червня 1997 р. № 52. Територія надлісництва характеризується середім 2,90 класом пожежної небезпеки, що зумовлено високою питомою вагою вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок хвойних насаджень молодняків і середньовікових груп і відвідуванням лісу населенням.

Територія надлісництва за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними віднесена до наземної охорони лісів. Створення ПХС не проектується.

Крім заходів з протипожежного впорядкування, слід більше уваги приділяти роз'яснювальній роботі серед населення, а також пропаганді правил пожежної безпеки в лісі.

Добровільна пожежна дружина надлісництва створена з працівників лісової охорони. В пунктах зосередження протипожежного обладнання та інвентарю на даний час в наявності є: захисні костюми – 3 шт, касака пожежна – 3 шт, рукавиці захисні – 3 пари, чоботи захисні – 3 пари, мотопомпа – 1 шт. рукав пожежний – 1шт, ствол пожежний – 1 шт, бензопили – 9 шт, ранцеві оприскувачі – 37 шт, лопати – 90 шт, сокири – 18 шт, граблі – 18 шт, відра – 36шт, аптечки – 9шт. У 2026 році планується закупівля обладнання та інвентарю з метою доукомплектування протипожежних пунктів.

У разі виявлення лісової пожежі також залучаються підрозділи ДСНС та сили і засоби місцевого самоврядування.

Враховуючи загальний екологічний та санітарний стан лісів надлісництва, лісовпорядкуванням проектується ведення лісового господарства в лісовому фонді на біосферних принципах, які крім підвищення продуктивності і стійкості лісів в умовах антропогенезу, включають підвищення ефективності їх екологічного використання (збільшення буферної місткості екосистем, оптимізацію структури ландшафту) забезпечення збереження біорізноманіття. Проектом передбачається виконання лісогосподарських заходів за спеціалізованими екологічними технологіями та ефективно впровадження управління лісами на ландшафтній основі.

Крім того, в залежності від ступеню ураження насаджень хворобами (кореневою губкою) призначені суцільні та вибіркові санітарні рубки (таблиця 6.2).

В залежності від появи і розвитку осередків шкідників і хвороб лісу, зміни санітарного стану насаджень, обсяги заходів з лісозахисту повинні уточнюватись.

З метою запобігання розвитку осередків шкідників і хвороб лісу, треба під час ведення лісового господарства, виконувати вимоги «Санітарних правил в лісах України».

7.Моніторинг лісів

В сучасних умовах ринкової конкуренції, інтенсифікації та прискорення темпів науково - технічного прогресу основне місце належить вирішенню проблем ефективності економічної системи. Ефективність, як економічна мета суспільного розвитку,- це відношення фінансових результатів, соціальних наслідків та економічних ефектів до витрат, з ними пов'язаних, що виражаються у грошовій формі.

План заходів по веденню лісового господарства або лісоуправління передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основна із яких – підвищення ефективності виробництва, або диверсифікація, впровадження якої зумовлено такими чинниками, як труднощами становлення

нових економічних відносин та недосконалістю законодавчих актів у державі, необхідністю подолання суперечностей між екологічними, економічними і соціальними цілями, необхідністю забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу та інше.

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах не виснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану підприємства;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності лісгоспу;
- оптимізація структури підприємства, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності підприємства;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників лісгоспу;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати виявлені під час моніторингу плану ведення господарства. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати.

Госпо-дарський процес, що підлягає плануванню	Призначення і періодичність перегляду планового документа	Елементи плану господарювання, що підлягає моніторингу	Періодичність моніторингу	Принцип або критерій
---	---	--	---------------------------	----------------------

Перспективний розвиток підприємства	Стратегічне планування	5 років	Використання лісових ресурсів (в т.ч. щодо надання послуг)	Щорічно	5.2
			Розвиток інфраструктури		5.5 10.10
			Забезпеченість трудовими ресурсами		2.2 2.5 4.3
			Забезпеченість основними засобами		5.5
			Забезпеченість Фінансовими ресурсами		5.5
			Сприяння розвитку місцевої економіки		5.1
			Надання послуг екосистем	Щорічно (у випадку декларування надання послуг екосистем із заявкою FSC)	5.1
			Зв'язки з громадськістю, імідж	Щорічно	1.4 1.6 1.7 4.1 4.7
Ведення невиснажливого (сталого) лісового господарства	Лісовпорядкування	10 років	Параметри лісового фонду за віковою структурою, видовим складом, запасами та площами	10 років	6.2 6.4 6.5
			Обсяги лісовідновлення та лісорозведення		6.5 10.1 10.2
			Обсяги лісокористування (в т.ч. стосовно не деревинної продукції)		5.2
			Гідролісомеліорація та протиерозійні заходи		10,9
	мисливське впорядкування	10 років	Характеристики мисливської фауни	10 років	5.2 6.1-6.4
			Біотехнічні заходи		6.6
	Планування лісокористування	Щорічно	Розмір щорічної заготівлі лісових ресурсів (в т.ч. не деревинної лісової продукції)	Щорічно	5.2 10.11
	Планування лісовідновлення, лісорозведення	Щорічно	Стан лісовідновлення та лісорозведення на території лісового фонду	Щорічно	6.5 10.1 10.2 10.3
	Планування лісокористування	Щорічно	Виявлення ОЦЗ	Щорічно	9,1

			Виявлення популяцій рідкісних видів та тих які перебувають під загрозою		6.4
			Виявлення репрезентативних ділянок		6.5
			Виявлення оселищ рідкісних видів та тих які перебувають під загрозою		6.5
			Виявлення чужорідних видів		10.3
Заходи із запобігання та усунення негативних впливів господарської діяльності на довкілля	Планування заходів з гігієни	Щорічно	Наявність та використання засобів індивідуального захисту та спецодягу і дотримання вимог з гігієни та безпеки праці, нещасні випадки	Щомісячно, вибірково	2.3 2.5
	Планування заходів боротьби з незаконною діяльністю у лісах	Щорічно	Наявність та запобігання самовільним та незаконним рубкам, самозахопленню земель, браконьєрству та незаконному лісокористуванню	Щорічно	1.4
	Планування оцінювання корупційних ризиків	Щорічно	Прояв корупційних дій та наявність корупційних ризиків у діяльності персоналу	Щомісячно, вибірково	1.7
	Планування захисту лісу від шкідників і хвороб лісу	Щорічно	Наявність та запобігання спалахам чисельності шкідників і хвороб	Щорічно	10.7 10.8
	Планування застосування хімічних засобів	Щорічно	Обсяги та сфера застосування добрив та пестицидів	Щорічно	10.6

	Планування заходів з охорони рідкісних та тих що перебувають під загрозою видів	Щорічно	Рідкісні та види ,що перебувають під загрозою	Щорічно	6.4 10.10
	Планування заходів із збереження ОЦЗ	Щорічно	Ділянки ОЦЗ призначенні для збереження в т.ч. клонові плантації,рефугіуми, заповідники, репрезентативні ділянки	Щорічно	9
	Планування заходів протипожежних заходів	Щорічно	Наявність та ризики виникнення лісових пожеж	Щоденно у пожежо небезпечний період	10,9
	Планування протиерозійних та протипаводкових заходів	Щорічно	Наявність та ризики виникнення ерозійних процесів у лісовому фонді	Під час робіт у лісі та щорічно	10.9
	Планування будівництва переїздів через водотоки	Щорічно	Наявність та стан переїздів через водотоки	Під час робіт у лісі та щорічно	6.3 6.8 10.9

	Планування будівництва лісових доріг	Щорічно	Наявність та стан лісових доріг	Під час робіт у лісі та щорічно	6.3 6.8 10.10
	Планування утилізації відходів	Щорічно	Утворення та утилізація відходів	Під час робіт у лісі та щорічно	10.12
Соціальні та трудові відносини	Планування забезпечення трудовими ресурсами	Щорічно	Забезпеченість трудовими ресурсами	Щорічно	4.3
	Планування соціальних/трудових відносин	Щорічно	Дотримання угод між роботодавцем і працівниками	Щорічно	4.2 4.6 4.7
		Щорічно	Наявність та причини скарг та звернень	Постійно, відразу після надходження	4.2 4.6 4.7
	Планування навчання та підвищення кваліфікації персоналу	Щорічно	Фахова кваліфікація персоналу	Щорічно	2.5 4.3 6.4
Бюджетування та інвестування	Виробничо фінансове планування	Щорічно	Сплата відрахувань до бюджетів різних рівнів	Щомісячно, щоквартально	1.3
			Оплата праці		2.1
			Витрати на ведення лісового господарства		5.5

		Щорічно	Внесок у місцеву економіку	Щорічно	5.1
			Оновлення основних засобів		5.5
			Інвестиції у розвиток інфраструктури		5.5 10.10
			Витрати на заходи з охорони праці		2.4 5.3
Соціальний вплив	План залучення зацікавлених сторін до планування та контролю господарської діяльності	Щорічно	Проінформованість та залучення зацікавлених сторін до планування та контролю господарської діяльності	Щорічно	4.2 4.6 5.1
	Планування забезпечення потреб місцевого населення деревиною та іншими продуктами лісу	Щорічно	Наявність попиту та рівень забезпеченості місцевого населення деревинною та іншими продуктами лісу	Щорічно	4.1 4.2 4.6
	Планування соціально-орієнтованих заходів в т.ч. підвищення обізнаності	Щорічно	Соціально-орієнтовані заходи (в т.ч. громадські обговорення запланованих господарських заходів)	Щорічно	4.3 4.4 6.4

8. Соціальні аспекти

Надвірнянське надлісництво (далі - надлісництво) підтримує принципи та права на працю, визначені в Декларації МОП про основні принципи і права на працю які базуються на восьми основних Конвенціях МОП про працю. Надлісництво сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні, в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залученості до господарської діяльності, жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу. Фактична кількість штатних працівників на 01.01.2025 року становить 144 особи. На підприємстві розроблена програма конфіденційних та ефективних заходів для сповіщення про сексуальні домагання і дискримінацію за гендерними ознаками, сімейним станом, батьківством або сексуальною орієнтацією та їх усунення.

Надлісництво дотримується правил гігієни праці та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз безпеці та здоров'ю, здійснюється внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Соціальний захист працівників на виробництві включає в себе такі напрямки як:

- створення безпечних умов праці, які б давали можливість заробляти кошти для гідного існування та виключали отримання травм і професійних захворювань працівників на виробництві;
- запровадження необхідних заходів щодо охорони праці та соціального захисту громадян у випадку професійних захворювань та нещасних випадків, доступ громадян до національних систем охорони здоров'я, реабілітації та професійної освіти;
- забезпечення працівників та членів їх сімей прожитковим мінімумом матеріальних засобів у разі безробіття, втрати або зниження доходу внаслідок хвороби, народження дитини, нещасного випадку в побуті, виробничої травми або професійного захворювання, інвалідності, старості, втрати годувальника.

Створення безпечних умов праці та забезпечення життєдіяльності людини – проблема комплексна і її слід вирішувати постійно як на загальнодержавному, регіональному, так і на місцевому рівнях. Тому питання соціального захисту громадян повинні реалізовуватися за рахунок трьох джерел — державного бюджету, місцевих бюджетів і коштів підприємств.

В умовах сучасного виробництва окремі приватні заходи щодо поліпшення умов праці, для попередження травматизму є неефективними. Тому здійснення їх повинно проходити комплексно, створюючи в загальній системі управління виробництвом підсистему керування безпекою праці, спрямованої на збереження здоров'я та працездатності людини. Розвиток цивілізованої держави може здійснюватись тільки разом з дією соціального захисту населення.

Планування заходів соціального захисту для працюючих та закріплених у надлісництві працівників на 2026 рік.

- Забезпечити встановлену законодавством нормальну тривалість робочого часу для всіх категорій працівників.
- Встановити на підприємстві п'ятиденний робочий тиждень з нормальною тривалістю робочого часу – 40 годин на тиждень та двома вихідними днями. У зв'язку з коротким світловим днем в осінньо-зимовий період встановити з 01 листопада по 31 березня шестиденний робочий тиждень на лісозаготівельних роботах. Для окремих категорій працівників, визначених чинним законодавством, або за результатами атестації робочих місць за умовами праці, встановлювати скорочену тривалість робочого часу.
- У період напружених робіт на посадці лісу та деяких інших роботах не допускати збільшення тривалості робочої зміни більше 12 годин. За перероблений час тривалість робочого дня зменшується в інший період облікового часу або надаються додаткові дні відпочинку (без оплати). Для водіїв автотранспортних засобів тривалість щоденної роботи (зміни) може бути збільшена до 10 годин. Якщо протягом робочого дня мають місце тривалі періоди простої присутності, очікування чи перерви в роботі – тривалість робочого дня може бути збільшена до 12 годин у тому разі, коли час безпосереднього керування автотранспортними засобами протягом робочої зміни не перевищуватиме 9 годин.
- За взаємною згодою з працівником встановлювати для нього неповний робочий час (день, тиждень), гнучкий графік роботи на умовах і в порядку, визначених законодавством.
- Дотримуватись вимог законодавства щодо обмеження залучення окремих категорій працівників до надурочних робіт, роботи у нічний час, поділу робочого часу на частини, роботи у вихідні, святкові і неробочі дні. Проводити надурочні роботи, роботу у вихідні, святкові та неробочі дні лише у виняткових випадках, передбачених законодавством, і тільки з дозволу профспілкової сторони з оплатою і компенсацією відповідно до законодавства.
- Надавати працівникам за сімейними обставинами та з інших причин, за їх бажанням і погодженням з керівником структурного підрозділу, відпустку без збереження заробітної плати до 15 календарних днів на рік. Визначеним законодавством категоріям працівників надавати, за їх бажанням, додаткові відпустки без збереження заробітної плати на встановлений для цих категорій працівників термін. За бажанням працівника надавати йому в день його народження один день відпустки в рахунок щорічної.
- Не допускати примушення працівників до переходу на роботу з неповним робочим часом за відсутності змін в організації виробництва і праці.

Охорона праці і здоров'я працівників.

- Дотримуватись законодавчих нормативів щодо обов'язкового забезпечення працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими, небезпечними та несприятливими умовами праці, спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту.
-

- Проводити атестацію робочих місць за умовами праці згідно з розробленим за участю профспілкової сторони графіком.
- Проводити періодично, згідно нормативних актів, експертизу технічного стану обладнання, механізмів, споруд, будівель щодо їх безпечного використання.
- Забезпечувати навчання працівників безпечних методів праці шляхом підвищення рівня професійної підготовки і кваліфікації з питань охорони праці відповідно до вимог “Типового положення про навчання з питань охорони праці” та інших нормативних документів. Не допускати до виконання робіт працівників, що не пройшли навчання за індивідуальною програмою підготовки та перевірки знань з питань охорони праці.
- За рахунок коштів підприємства здійснювати проведення медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі.
- Проводити спільно з профспілковою стороною своєчасне і об’єктивне розслідування нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. Забезпечити безумовне виконання організаційно-технічних заходів, запропонованих комісією з розслідування нещасних випадків на виробництві.
- Організовувати навчання, підвищення кваліфікації та перевірку знань з охорони праці керівних працівників та спеціалістів. За рахунок коштів підприємства проводити навчання представників профспілки та членів комісії з питань охорони праці, громадських інспекторів, уповноважених профспілкової організації з питань охорони праці.

Соціальний захист та задоволення духовних потреб.

- Не допускати зміни форм власності, передачі іншим юридичним або фізичним особам, здачі в оренду, перепрофілювання та ліквідації об’єктів соціально-культурного і побутового призначення без згоди профспілкового комітету.
 - Створювати відповідні умови для проведення культурно-масових, спортивних заходів та фізкультурно-оздоровчої роботи, сприяти працівникам, які беруть участь у міських, обласних, всеукраїнських спортивних змаганнях, галузевих спартакіадах, конкурсах, оглядах, фестивалях.
-

ПОЛОЖЕННЯ

залучення сторін, чиї інтереси зачеплено, та зацікавлених сторін до процесів планування та моніторингу господарської діяльності Надвірнянського надлісництва.

Дане положення розроблене на виконання вимог FSC національного стандарту ведення лісового господарства для України FSC-STD-UKR-01.1-2024 V1-1-UA та з метою удосконалення співпраці філії із сторонами, чиї інтереси зачеплені та зацікавленими сторонами.

Положення щодо співпраці Надвірнянського надлісництва (далі – Положення) із зацікавленими сторонами розроблене з метою визначення процедури, щодо залучення органів місцевого самоврядування та інших зацікавлених сторін як належне інформування, так і взаємодія зі сторонами, чиї інтереси зачеплено, та зацікавленими сторонами шляхом їх залучення до прийняття рішень щодо лісів та планування лісогосподарської діяльності та здійснення аналізу можливих соціальних наслідків проведення лісозаготівель.

У випадку виникнення будь-яких спірних питань, звернення приймаються за адресою: **Надвірнянське надлісництво** 78405, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н., м.Надвірна, вул.Соборна, буд.163 ЄДРПОУ 45554542, індекс надлісництва 151.15, e-mail: nadvirnyanske.lg@e-forest.gov.ua

Загальні положення

Зацікавленою стороною є будь-яка особа, група осіб або організація, яка виявляє інтерес або відомо, що вона має інтерес до діяльності одиниці господарювання, або залучені в систему відносин, пов'язаних з лісовим сектором економіки.

Ці групи можуть бути представлені працівниками лісового господарства, екологічними та природоохоронними організаціями, лісозаготівельниками, людьми, чиє життя нерозривно пов'язане з лісом, дослідницькими і науковими організаціями, соціальними організаціями та групами із захисту прав людини, місцевим населенням, яке регулярно відвідує ліс з метою рекреації або загального користування лісом, органами місцевого самоврядування, благодійними організаціями, працівниками державних структур, торговельними представниками та компаніями з торгівлі деревиною, зацікавленими фізичними особами тощо.

При цьому **залучення** – процес, відповідно до якого організація забезпечує комунікацію, консультації, та/або участь зацікавлених сторін та/або сторін, чиї інтереси зачеплено, гарантуючи, що їхні інтереси, бажання, очікування, потреби, права та можливості беруться до уваги під час створення, виконання та оновлення плану ведення господарства.

Зокрема, особи та організації можуть або самостійно звернутися до підприємства стосовно їх визнання зацікавленими сторонами або тими, чиї інтереси зачеплено, або проявити активну позицію у відповідь на звернення підприємства в рамках його інформаційної діяльності та консультаційних процедур. Наприклад, звертаючись самостійно до підприємства (усно або письмово) з проханням визнати себе стороною, чиї інтереси зачеплено, потрібно надати необхідну контактну інформацію (прізвище, ім'я, по батькові, контактний телефон, адресу електронної скриньки, поштову адресу для листування) для можливостей зворотного зв'язку.

Права зацікавлених сторін, місцевих громад і тих, чиї інтереси зачеплено.

1.1.Права місцевих громад:

1.1.1.Визнання та підтримання законних прав (інформування):

- щодо можливостей впливу на господарську діяльність надлісництва;
- щодо власних прав і обов'язків стосовно ресурсів, цінності цих ресурсів, а також лісгосподарської діяльності;

2.1.2. Можливості місцевих громад (інформування):

- щодо доречних можливостей стосовно працевлаштування, навчання та інших послуг (та надання таких можливостей).

2.1.3. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек, властивих конкретній території.

2.1.4. Встановлення прав місцевих громад (залучення):

- у рамках документування та/або картування: законних прав місцевих громад на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів; їхніх законних прав та обов'язків, застосованих у межах території філії та доказів їх підтримки; територій, права на які оспорується; засобів, за допомогою яких законні права та права, які оспорується, розглядаються філією; цілей місцевих громад, пов'язаних із господарською діяльністю надлісництва.

2.1.5. Розвиток місцевих громад та диверсифікація економіки (залучення):

- до визначення філією можливостей місцевого соціально-економічного розвитку.

2.1.6. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- до заходів із визначення, уникнення та пом'якшення істотних негативних впливів господарської діяльності надлісництва на громади.

2.1.7. Механізм вирішення спорів (залучення):

- до розроблення процесу вирішення спорів, пов'язаних із впливами господарської діяльності надлісництва;
- до контролю господарської діяльності надлісництва;
- задля виправлення ситуації у випадку порушення законного права місцевих громад щодо господарської діяльності надлісництва;

2.1.8. Захист місць особливого значення (залучення):

- до визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення на які місцеві громади мають законні права, а також до заходів щодо охорони таких місць.

2.2. Права зацікавлених сторін.

2.2.1. Забезпечення доступності інформації (загалом для громадськості), (отримання доступу):

- до політики філії (у т.ч. зобов'язань філії щодо дотримання FSC принципів і критеріїв);
- до стислого викладу плану ведення лісового господарства, за винятком конфіденційної інформації;
- до стислого викладу результатів моніторингу діяльності надлісництва, за винятком конфіденційної інформації;

2.2.2. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек властивих конкретній території.

2.2.3. Процеси планування і моніторингу (залучення):

- за вимогою до процесів моніторингу та планування господарської діяльності, яка стосується інтересів зацікавлених сторін.

2.2.4. Розвиток місцевих громад та диверсифікації економіки (залучення):

- до визначення надлісництва переліку деревних та недеревних ресурсів і послуг екосистем, які можуть посилювати та диверсифікувати місцеву економіку.

2.2.5. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- у рамках процесів визначення, уникнення та пом'якшення впливів господарської діяльності філії на громади, чий інтереси зачеплено.

2.2.6. Механізм вирішення спорів (залучення):

- у рамках процесу вирішення спорів, що пов'язані із впливами господарської діяльності надлісництва.

2.2.7. Захист місць особливого значення (залучення):

- у рамках процесів визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення.

2.2.8. Оцінювання, підтримання та моніторинг ОЦЗ.

- до оцінювання ОЦЗ на території надлісництва, розроблення заходів щодо підтримання та/або збагачення визначених ОЦЗ, а також моніторингу ОЦЗ.

Реалізація прав зацікавлених сторін та/або сторін, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності.

Практичні підходи до реалізації прав зацікавлених сторін та/або тих, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності слід розглядати як у контексті добровільних зобов'язань надлісництва у рамках лісової сертифікації, так і з урахуванням визначених чинним законодавством можливостей. Для зацікавлених сторін і тих, чий інтереси зачеплено, доступ до вищевказаної інформації не може бути обмежено, зважаючи на вимоги законодавства. Адже така інформація не має статусу інформації з обмеженим доступом, тобто не є службовою, таємною чи конфіденційною. Реалізації права на отримання інформації зазначених вище категорій має здійснюватися завдяки її систематичному та оперативному оприлюдненню надлісництвом лісового господарства:

- в офіційних друкованих виданнях;
- на офіційних веб-сайтах у мережі інтернет;
- на інформаційних стендах або будь-яким іншим способом, який дає змогу донести інформацію громадянам (інформаційні буклети, місцеві газети, виступи на різноманітних зібраннях тощо). Наприклад, стислі виклади плану ведення лісового господарства та результатів моніторингу можуть бути оформлені у вигляді друкованого видання із можливістю ознайомлення з ними у надлісництвах чи в інших місцях (сільських та селищних радах).

Також зацікавлені сторони й ті, чий інтереси зачеплено, можуть отримати інформацію від надлісництва лісового господарства за запитом. Вимоги

законодавства визначають підхід до оформлення запитів на інформацію. Для цього потрібно звернути увагу на розділ 4 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом). Наприклад, запит на інформацію може бути як індивідуальним, так і колективним, може подаватися в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача. Письмовий запит подається в довільній формі, але має містити:

- ім'я (найменування) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу зв'язку, якщо такий є;
- загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо;
- підпис і дату.

Запит на отримання публічної інформації відповідно до законодавства має бути задоволений упродовж 5 робочих днів, проте термін відповіді на запит може коливатися від 48 годин до 20 робочих днів залежно від терміновості запиту та його складності.

Звернення громадян також розглядаються як інструмент реалізації права доступу до інформації, завдяки можливості викладення в письмовій або усній формі пропозицій (зауважень), заяв (клопотань) і скарг.

Відповідно до Закону України «Про звернення громадян» громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств (надлісництв), установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їхніх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їхньої статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення. Отже, громадяни мають право:

- висловлювати поради, рекомендації щодо діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, посадових осіб, думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя тощо (пропозиція (зауваження));
- звертатися із проханням про сприяння реалізації закріплених чинним законодавством їхніх прав та інтересів або повідомляти про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств (надлісництв), установ, організацій незалежно від форм власності, посадових осіб, а також висловлювати думки щодо поліпшення їхньої діяльності (заява (клопотання));
- звертатися з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів

місцевого самоврядування, підприємств (надлісництв), установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб (скарга).

Звернення може бути подано як окремою особою (індивідуальне), так і групою осіб (колективне), може бути усним чи письмовим, оформленим із дотримання вимог законодавства (зокрема, Закону України «Про звернення громадян»).

Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше ніж один місяць від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше ніж через п'ятнадцять днів від дня їх отримання.

Механізм реалізації прав зацікавлених сторін і тих чий інтереси зачеплено, щодо отримання інформації.

1.2. Джерела інформації: а)друковані видання; б)веб-сайт у мережі інтернет; в)інформаційні стенди;

Право бути залученим до прийняття рішень стосовно лісів і лісового господарства може бути реалізовано з урахуванням законодавчо визначених підходів до проведення консультацій із громадськістю. На державному рівні такий інструмент спрямований на налагодження системного діалогу органів виконавчої влади із громадськістю, підвищення якості підготовки рішень із важливих питань державного та суспільного життя на підставі врахування громадської думки.

Відповідно до законодавства консультації з громадськістю проводять у формах:

- публічного громадського обговорення, електронних консультацій із громадськістю (безпосередні форми); вивчення громадської думки (опосередкована форма).

Публічне громадське обговорення передбачає організацію і проведення публічних заходів. Відповідним «Порядком проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики» (2010 р.) виписано процедури здійснення щодо такого консультування. Щодо форм консультування, а саме публічного громадського обговорення, то законодавством визначено порядок його проведення органом виконавчої влади: від визначення питання, яке буде винесено на обговорення, прийняття рішення про проведення обговорення та розроблення відповідного плану заходів, забезпечення репрезентативності зацікавлених суб'єктів, оприлюднення інформації про проведення обговорення на офіційному веб-сайті органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб, до аналізу інформації про оцінку громадськістю ефективності запропонованого шляху вирішення питання, формування експертних пропозицій щодо альтернативного вирішення питання, забезпечення врахування результатів обговорення під час прийняття остаточного рішення, аналізу результатів обговорення та оприлюднення результатів обговорення на офіційному веб-сайті органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб.

Вивчення громадської думки відповідно до законодавства здійснюється шляхом:

- проведення соціологічних досліджень і спостережень (опитування, анкетування, інформаційних матеріалів, тощо);
- створення телефонних «гарячих ліній», проведення моніторингу коментарів, відгуків, інтерв'ю, інших матеріалів у друкованих та електронних засобах масової інформації для визначення позиції різних соціальних груп населення та зацікавлених сторін;
- опрацювання та узагальнення висловлених у зверненнях громадян пропозицій та зауважень з питання, що потребує вивчення громадської думки.

Також законодавством визначено й інші засоби участі громадськості у прийнятті управлінських рішень, а саме, місцевий референдум, загальні збори, місцеві ініціативи, громадські слухання та формування органів самоорганізації населення, при використанні яких можуть порушуватися лише питання, що належать до відання місцевого самоврядування. Рішення, прийняті у процесі консультування з громадськістю за допомогою згаданих способів, мають рекомендаційний характер, на відміну від тих рішень, що передбачають прямий вплив громадськості на процес їх прийняття за допомогою, наприклад, референдуму.

Наведені вище засоби можуть бути основою для формування філіями лісового господарства процедур залучення зацікавлених сторін і тих, чий інтереси зачеплено, до прийняття рішень щодо лісів та ведення лісового господарства в рамках планування та моніторингу господарської діяльності, розвитку місцевих громад, уникнення негативного впливу на них, оцінювання та підтримання особливих цінностей для збереження та інших процесів.

Задля ефективності реалізації прав щодо отримання інформації та залучення до прийняття рішень, зацікавленим сторонам та/або тим, чий інтереси зачеплено, потрібно:

- переконатись щодо їх ідентифікації надлісництвом лісового господарства у такому статусі (як зацікавлених або тих, чий інтереси зачеплено), наприклад, заявивши про себе чи продемонструвавши активну позицію у відповідь на запити філії в рамках формування таких списків;
- повідомити надлісництво лісового господарства про найбільш прийнятні способи отримання інформації, про доступність різних інформаційних джерел, бажані форми та засоби залучення до прийняття рішень щодо лісів та лісового господарства в рамках ключових сфер реалізації їхніх прав;
- поряд із отриманням інформації коректно використовувати активні форми, а саме, отримання інформації за запитом чи подання звернення філії лісового господарства;

- поцікавитись щодо запланованих упродовж року надлісництвом лісового господарства заходів (консультаційних процедур різних форм), які будуть організовані задля забезпечення їхнього залучення до прийняття рішень щодо лісів та ведення господарства;

- у рамках організованих надлісництв лісового господарства консультаційних процедур активно висловлювати власну позицію задля забезпечення ефективної взаємодії з філією та уникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із реалізацією законних прав.

Забезпечення рівного представництва та залучення всіх задіяних сторін

Основним завданням та пріоритетом, при залученні зацікавлених сторін для Осмолодського надлісництва є дотримання принципів рівності та недискримінації громадян, незалежно від статі, майнового чи соціального статусу, віку, освіти, релігійних чи іншого виду поглядів тощо. Надлісництво залучає до всіх видів процедур чоловіків, жінок, молодь, людей похилого віку, соціальних меншин, тощо.

Забезпечення реєстрації всіх зустрічей, обговорюваних питань та досягнених угод

Під час залучення сторін чиї інтереси зачеплено обов'язково здійснюється реєстрація підсумків таких зустрічей, а саме: для листування у паперовому чи електронному вигляді – реєстрація листів шляхом присвоєння їм вихідних номерів у «Журналі вихідної кореспонденції філії», для результатів проведених діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань-протоколи, рішення тощо.

Протоколи рішення діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань реєструються одразу після їх фіксування у «Журнал вхідної кореспонденції» та зберігаються 5 років у надлісництві.

Забезпечення змісту за результатами проведених зустрічей

Для залучення сторін щодо різного виду випадків Надвірнянське надлісництво повідомляє сторону надсилаючи листи з необхідною інформацією. Зацікавлені сторони у встановлений термін зобов'язані надати відповідь по даних питаннях, у разі якщо відповідь не була надана, то філія вважатиме, що зацікавлені сторони згодні із висновками Осмолодського надлісництва.

У випадку надходження відповіді на ті чи інші питання від зацікавленої сторони, то надлісництво по порушеному питанню організовує проведення круглих столів, зустрічей, зборів, нарад, засідань – протоколи рішення щодо результатів, таких заходів приймаються більшістю голосів. У разі незгоди когось з учасників, відносно результату прийнятого рішення, особа має право викласти в окремому документі своє бачення вирішення питання, з обов'язковою аргументацією. Окрема думка долучається до протоколу чи рішення. Усі прийняті рішення, листування обов'язково вивчаються, переглядаються на аналізуються надлісництвом.

Забезпечення розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів із залученням між усіма причетними

Надвірнянське надлісництво для розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів по кожному конкретному питанню застосовує метод листування із зацікавленими сторонами.

Для розповсюдження результатів консультацій для широкого кола зацікавлених сторін Надвірнянське надлісництво здійснює розміщення інформації на дошці оголошень, офіційному сайті ДП «Ліси України».

**Начальник
Надвірнянського надлісництва**

Михайло КРИВОРУЧКО